

**AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU
ODSJEK ZA KAZALIŠNU UMJETNOST**

MAJSTORSKA RADIONICA GLUME 1

GLUMAC PRED DRAMSKIM TESKTOM

NOSITELJICA KOLEGIJA: doc.art. Anica Tomić

METODOLOGIJA RADA PO FAZAMA

- 1.(Re)aktivacija i (re)imaginacija zbilje
- 2. dramski tekst (analiza teksta)
- 3.metode pristupa liku
- 4.spajjanje scena u prostoru i vremenu
- 5. završna cjelina

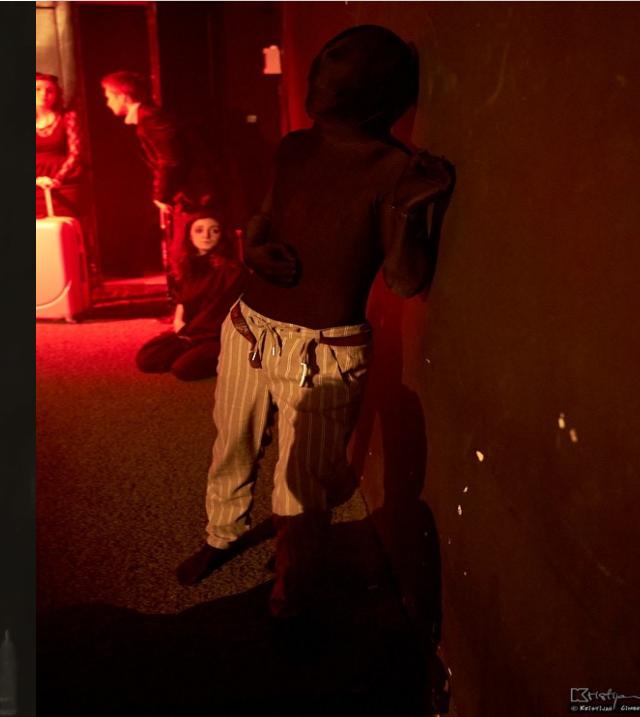
1.(Re)AKTIVACIJA i (Re)IMAGINACIJA ZBILJE

- korištenje reprodukcije iz opusa klasičnog slikarstva
- creative response
 - interdisciplinarna metoda /interpretacija reprodukcije slike/ značenje koje se proizvodi pomoću zadate slike interpolira se u prostor kroz glumčevu tijelo i korištenjem raznih oblika umjetnosti
 - glazba, zvuk, pjesma, pokret, gestus, objekt, site specific
- nanovo stvaranje značenje / reinterpretacija značenja u prostoru
- primjer: Lot i njegove kćeri (*Lucas van Leyden 1509.*)
 - primjer zadanog materijala/ student ne zna značenje slike na početku vježbe

Brecht: "... prikazivanje treba da bude duhovno, svečano, obredno..."

studenti u prostoru/ primjeri *creative response* na reprodukciju slike:

2. DRAMSKI TEKST (ANALIZA)

pristup dramskom tekstu kroz faze

(Klasici tetara Ibsen, Čehov, Krleža, Strindberg,
Williams, Muller, itd)

- prvi *creative response* (studenti stvaraju prvi izvedbeni materijal/*creative response* na pročitano)
- dramski tekst u korpusu modernog teatra- primjeri izvedbi suvremenog teatra i naslova koji se obrađuje
- analiza unutar korpusa određenog pisca (Ibsen, Strindberg , Čehov, Krleža)
- komparativna analiza / korištenjem recentne literature
- detaljna režijsko - dramaturška analiza korištenjem tablica/hermeneutička analiza teksta
- dekonstrukcija teksta po fazama
- podjela uloga u odnosu na habitus studenta

detaljna režijsko -dramaturška
analiza:

*
skraćeni primjer tablice
studenta na primjeru drame
Miroslava Krleža: *Gospoda
Glembajevi*, 3. čin

ZVORN YGLOV	GOSPOD GLEMBAJEV	
DRAŽKE PRUŽOGA		
ERGOV NEDJELJA	DRAMA U 3D ČINU	
KOMENTAR AKTORIJA ZLORA	FORKA JE NA UNUTARNJEM DINU MČLKU, NA UNUTARNJEM PROŠLU POKOJU, A NE NA VANSKOM PODLAŽTU DOGADAV PSIHOLoGSKI DRAMA – BEZ TAKTIĆE DRAMKE KODNE JER JE NAGLAČNA PSIHOLoGII DOGLaJU, DRAMA SE OTPLA IZMUČU VODO LKDU U NDJI SAMIMA	
PROČLJANO-VRBENO O AUTOMU/KOMAGU		
ZV.POVEST DRAME-TEATRA	BORG SENKER, DRAMAOPREDSTAVNIK KRIZIĆ „KAZO SAMO NESTO USTRVJEDU, LEON PREDNIČANIN U TOM VREMENU KEGIJACI SU PREDAK, MAMON MAMON, ONI TREBAJU NAPRIMETI, DA POTANJE NEBOJATI BOLESNIČARI, ON NEPOVJEDNO ŠAMPIĆE CLOVIĆE DRAMA, DRAMA U 3D ČINU, PROŠLJU POKOJU, DODJELOVANJE VODU, ZGODA O ĆILJU, TRECIM METOM U KULU, DRAMA JE NEBOJATI FIGARI DRAMA, DA SE GOVORI PONJEŠE O NEMI, NEGOVOM SMRĆI, DAS SE TEKA DRUGI POLJU, POLJEDVEK, NEDVOLINA, DAS SE KPATI DRUGI, IN IMEĐU BARUNICE CASTELLI, LEĐNE LUDNE LUPA, DODGRADU, UNIKAT, KOT JE KUTAKLJATIČKO OČI I OSVETIO MARKU, SUD IČARAMA UBLJI MČLKU, TIMA UZLOZI MJE, SPRIJATE OČKU, POKOJNE VOLJI – ILI BABIĆ RODITELJU, ILLI LJOVČICE GLA, OSEČEK, SAKO POŠLJENJE OZREN NEGOV, ĆIPOLA, PROVJEREN, U MUNIQNU, ZAGLAĐU, ROBE CONSTRUCTED, POZITIV, PROVJEREN, SAMO STVORI SE SAMO, KAO	
ZV.TEZUR DRAME	ASPIRERET, MERLOV, KRIZIĆ, – OTVODI ANTE VRSNOM, STREDNOM POKOJU DRAMAPOKOJU, VEDU JE STO DAKI JE, PREMA PRČOVU, LIČEVO, NEĆ MOGLI ZAKRI, SVE TU U POKERU I GLAVU TERENZE NAROF, ALI JE KRETAO NAPŠTĚNIE EXPRESIONIZMI U DALJO, PROLOG, ZBROJEVKE, DUSTAKOM, INAKNIH, U KAKVO U SVJEZKOM PREPVJEDE, UNIPE, JE BA DOSTI, ISCPROM, CIJE IJESERAVO OBREDBENE TAKO, LIČEVO, TOČAKA, POKLJIVA, ONO JE SREDNJELOVOSTI POKOJLJU, PSIHOLoGII OBRAZUJEĆI U VLESBI PREDGOĆANIA KONTAKTOM, UZ ANGELICU, ŽELOV, UZ UGLJCU, UZ POKOJU, IZ SREDNJELOVOSTI POKOJLJU, TAKO, UZ ANGELICU, UZ POKOJU, UZ UGLJCU	
ZV.PA I POKOLJU-J PREDGOĆOM I POGOVOŘI-J	LUDANJA GRADA, PEGAL, VREPAL, PRUD, DRUGOGA U 3D POKOJU, GLEMBAJEV, MORLOV, KRIZIĆ, „JE LIJUBALA TO ŠTO JE BLATNIK CASTELLI, VREPICE, I ANGELCI, DODGRADU, LEON, STOF, KUTAKLJATIČKO, ENE, DNE, ZAGLAĐU, ŠEKA-M“ PREDGOĆOR, BRANKO HECMANOVIC, „BIT VREDI ZBOLJUĆI OMOSLJIVU SE UNIKAM U SAMIMA, DOK NEĆI DOSTI SMJELI POKUPAVI VLASTITOM KONTAKTOM, NOVCA SITUACIJOM U KODU SE VODE“	
ZV.FILM/VIDEO OSTALO	GLEMBAJEV 1983 https://www.youtube.com/watch?v=xTsQmPHoCt OŠTOLO DOPROVODI, MOJI, DRAMATURKI, ANALIZI (AKT ANTSKAZU DRUGI)	primjer u attach
ZV.OŠTOLO		
DRAMA I OSOBIA BARUNICA ZYGMUNTOWICZ BEATRIX - SESTRA ANGELIKA		
OSOBOST TOPLA, BUDNICA, PUPINGO, DRŽI DILJECU OD SVETOVNOG ŽIVOTA	DRAMA I OSOBIA LEON GLEMBAY	
LIK B ILUKU:		
„TO JE VELIKI SVE JEDE HOBOVINE GLOV, MSLIM, DAS SAM JE VIDIO U BALEU I ZA OVALNO LIKE JEDE GRACINE GELJE, DIZUR, KAMIZANO, BOJ, MELIČNIN PROIZVOD, PASTENKA, PÄLIČJOM, OČI ROLINJEĆE, INTELLIGENCIE, ŠVETICE, NEDR DODAO U JEDNO TRANSCENDENTALNOJULIAN, A JEPOV PREDMETOM. SPREMI SE, ŠTEVILA, POKUŠAĆI ZAŠTITITI SE, KONTAKTOM, UZ VASEVOM KONCENTRACIJOM I VASEVOM KONCENTRACIJOM ZAVREMENIĆE, IZDOVANA, KLIKUĆI IZUMREĆI (ZAMJE, JE LOKO) GLEDI, LETVŠNI, JEBO BEGLO, NEŠTO... „ITI SU TAKO KONTAKTOM, TO OD TEKE NUE OTMENO...“ „OKAO U SUDARABAKATKE!“	„I SJABONOBNO DUBOVIT KOŽI, I SJU STAVNIK JEDE DUBOVITE KOMBINACIJE I POKUŠATI SVE SVJEZ DUGOGOČRNO, NAPRE, SAW ŠKEDEN INTENZITET SVODNIHPOR, TI SJU U SUDNOM KOMPOZITU, SJU RAKO, LIČE DUBOVITOST“ „TI VOLE ŠKEDEN, TI JE ŠKEDEN, „ „TI ČITAV OVO PRIMEM OTKOLI SAM A U KUCIJE RAĐENIŠI DRUGI, NEGO PRIMES GLEMBAJEV, KAO DA MI NUZI GEMAM!“	
PIŠAC/GHEKLIKOM I OSOBIA	PIŠAC (DRCIG LIKOM) I OSOBIA	
„OVI JE VELIKI OTMENI DEKORATIVNI, BEZ LIJECNI I OBLJECNI, I PREPLAKOV, VERNACIONALNI, LUDNOM, LAZAN, ČISTI, KONVENTCIONALNI, MONA, SPORNOM, POKOJOM, VOGLOVOM,	„FRAZ I DEKODIĆINA, PLEVNJI PROSLIĆ, I GOTICO POTPKNO BISEM SLETEOM SLETEOM, BLOOM, KETROVOM, I FRAZ, ENGELESOM, LIZOM, U USTVOM, KAI KUCI, I ŠPACA OKO TE ULJE, ANOMALNO JE INTENZITET...“ „PLJUNUTI NEKOME U LIKE VENECIJANSKE, PONZITI GAI I ZAPRJATI TO DA, TO JE VAM KUCI.“	
IMENKE DRŽAĆI, POKLJU, ŠVETICE	IMENKE KOŽE, PUPOR, P, SVIĆA, GLEMBAY, JAST, POKAO	
PREDMET DRŽAĆI, DORA, ŠKEDEN, INTELLIGENCIA, VERNACIONAL, LAZAN, ČISTI, KONVENTCIONALNI, MONA, SPORNOM, VOGLOVOM,	PREDMET DUBOVIT BAKLAČA, I ŠTENJAT, PREDGOĆOR, STRAŠIĆ, REPERZINO, STARANO, ZAPLATNO, ŠKRINO, POKOJNO	
GLAGOL, LIJEPI, ŠEĆI, UL, VJEĆI, PERE KURE, PPA MUYKA, PRIMJENI, LEZI, RI DONEMUS, U, PODZEM, PUE, SE BODIM, VJEĆI MI, MELUS 64, VJEĆI, ŽNAJ, UČOMI, GLEDI, OPRE, ŠE, OLEČI, UNM SE, I GLO POCJEN, PUSTIMO TO JADEM, PÖLA DLE, I MU JEKU, TISKEPLJAJES, THER, I JUBIJET, TREGA I LJUBLJU	GLAGOL, PERLEKLU, BONZIDA, PISU, BOR, SE, ZDUM, US, ONEVREŠITI CU, ČEKA, ŽAŠTO SE ULJE, ZAŠTO SE KLON, ČAMPI, PPA MUYKA, LIJEPIS, SE SREDO, DORSTAM, JASTA SE, NAGLO, ZAGLUJ, SE DIZUR, SE UBTI, BOLD, ŠAV, SE, OBLA, ZD, SMLUN DOLKO, POKOJ, OTPRO, UZPADO, ŠE ZPLIMNO, LJUBI RUEK, UST, JUE, KLEENE, GLEMBAJEV, GU, JPNJETU, ŠKEDEN	
MELNIK (GILEMI) PAZUŽILJONE, DUBOVNI ULJEM	MELNIK (GILEMI)	
NĀČIN (KAKO?) TEŠENJEM, NEGOGJENEM, UMBOV, NEM, PODLA ŽIVNIM, PREKIP, ANEM, TEME, CHRPAVŠCE	NĀČIN (KAKO?) NUŠTAPANE, ZAPOTJEDANE, MAŽENE, ZASTRŠPANE	

- ovisno o drami studenti:
- studenti izlažu aktantski model (V. Propp, E.Souriau, Germaisu, A.Ubersfeld)
- dramaturška analize kroz tablice / žanr, analiza događaja, analiza lika
- pojedinačno izlaganje dramaturških tablica
- čitanje ostalih drama autora
- dijeljenje u grupe i rad na odabranim scenama

- studenti u analizi drame *Hedda Gabler* (H.Ibsen)
- unutar analize , nakon predanih tablica detaljno se analiziraju prizori na nastavi, kao i motivacije na razini cjeline i pojedinačnog djelovanja likova- sam proces analitičke analize traje nekoliko dana (tema/ okolnosti/ motivacija / ciljevi lika unutar scena i na razini komada).
- lik koji uvijek svojom linijom igre podržava cjelinu "dramskog"
- individualna analiza scene kroz tablice

3. METODE PRISTUPA LIKU

a) vježbe relaksacije
imaginacije/supstitucije/kontekstualizacije
scene u odnosu na okolnosti kojima
pripada/vanjska metodologija

- Bazne glumačke vježbe koje se dnevno moduliraju služe kako bi se studente uvelo u pripremno stanje relaksacije i pripreme - "ulaska" u lik.
- Osnovne vježbe opuštanja tijela, vokalizacije uporabom donjeg centra ("hare"), artikulacija čeljusnog zgloba, vokalizacije . Vježbe razglobljavanja, kao i aktivacije statičkih centara u tijelu. Igre afektivnog pamćenja uporabom donešenog objekta. Grupne igre, itd..
- *Gavella: «statički centrum ...ta statika ne smije biti pasivna, ona je dinamična, pretežno jako dinamična, kao aktivna priprava za spajanje s raznim pojedinačnim pokretima.»*

- Rad u paru. Partner detaljno rukama prelazi glavne mišiće i zglobove partnera, pružajući određeni blagi otpor prstima kao stimulaciju limfe. Partner postiže dubinsko opuštanje.
- cilj vježbe: osloboditi tijelo stresa / dovesti ga u nultu fazu, kao pripremu za "ulazak" u lik.
- varijacije vježbe: Partneri u stojećoj poziciji prelaze punim dlanom preko glavnih živaca leđa i kralježnice (posebna koncentracija na vratnu tenziju, kao i glavu)- pritisak na vrat i ramena.
- osvještavanje „loše“ impostacije tijela
- vježbe „razglobljavanja“ (koncentracija na glavne zglobove tijela)- traženje „mekoće i fluida“ pokreta zglobova.

Primjer grupnih vježbi: pušta se glazba, studenti bez dogovora određuju tko radi kretanje. Cilj: djelovati kao jedno izvedbeno tijelo.

Grotowski: "*Oblikovanje mišića: rame plače kao što čini lice, trbuh se veseli, koljeno je pohlepno.*"

b) uporaba- psihološkog i socijanog gestusa/ prepoznavanje/ pounutravanje- state of being/unutarnja metodologija/ otjelovljenje lika

- Studentima se u samom pristupu i traženju lika, daju razni glumački alati derivirani kroz razne " glumačke metode"
 - Gavellin pristup glumačkoj ličnosti
 - Brehtijanski socijalni gestus
- METOD- prepoznavanje lika/pounutrenje/ metode afektivnog pamćenja.
- *Gavella: «statički centrum (...) ta statika ne smije biti pasivna, ona je dinamična, pretežno jako dinamična, kao aktivna priprava za spajanje s razni pojedinačnim pokretima.»*
- *Stanislavski« Sve što se dešava na pozornici mora se dešavati nečega radi. Sjediti tamo treba radi nečeg, a ne naprosto tako – da biste se pokazali gledaocima. No to nije lako i tome se valja naučiti.»*

- primjer-studentica ima zadatak držati gestu /aktivran čin
- GESTUS kao rečenica - ne gesta/ cilj utrajavanje u gestusu koji tada postaje znak koji se iščitava na razini cjeline prizora - "socijalni gestus" (dugotrajno grljenje lika mijenja govor lika jer sadržaj izgovorenog mijenja značenje u dugom držanju geste- gestus kao promijena značenja)
- *Brecht: «...pozornica nije predstavljala neko određeno mjesto: ona je tako reći samo izražavala stav prema događajima, navodila, pripovijedala, pripremala i podsjećala.»*

- Primjeri: student se koriste tehnikom emocionalnog pamćenja.
- Unutar pripreme koristi jednu od glumačkih tehnika- u ovim primjerima : "pounutrenje" trenutak u kojem se lik zauvijek oprašta od drugog lika/ student koristi različiti spektar emocionalnog pamćenja unutar zadanih okolnosti i osobnog sjećanja.
- Gavella:"... *Uloga je sadržaj, dakle spada u područje normativne ličnosti, proživljavanje spada u područje tehničke, a veza obiju ličnosti znači proživljavanje uloge.*»

- Primjer supstitucije: studenti u metodologiji rada na liku supstituirali su situaciju / i iz okolnosti koje pamte iz osobnog sjećanja/prenošenje "zapamćenih okolnosti" na situaciju u kojoj se izvedbeni lik nalazi: / Vilquist, Anaerobi/ Čehov, *Galeb*, 4. čin
- *Gavella:* "... gluma nije Schauspiel nego Mitspiel Mi glumca ne poimamo slušanjem i gledanjem, već time što se u nama paralelno s njegovom akcijom bude svi oni organski elementi koji su pratioci i regulatori tih akcija."

4. IZVEDBA U PROSTORU I VREMENU

- Lehmann/PROSTOR/metonimijski prostor granica između realnog i fiktivnog doživljaja postaje neodređena/ prostor više nije metafora
- **VRIJEME/Slojevi vremena:**
 1. Vrijeme teksta – trajanje čitanja teksta, ritam teksta i jezika
 2. Vrijeme drame – vrijeme radnji i zbivanja u okviru neke dramaturgije
 3. Vrijeme fikcionalne radnje- vrijeme koje ističe – stvaranje napetosti, osnovni model dramatizacije; prerani i prekasni trenutak, propušteni ili promašeni trenutak
 4. Vremenska dimenzija inscenacije – svaka izvedba ima svoje trajanje, ukupno vrijeme mnogo različitih subjekata (za razliku od jednog čitatelja teksta)

5.ZAVRŠNA CJELINA

Cilj usavršavanje alata za glumačko-dramaturšku analizu dramskog djela. Razvijanje sposobnosti oblikovanja uloge u cjeloviti dramski čin – predstavu. Izborom glumačkih sredstava dosezanje uvjerljivost kroz autentičnost. Razvoj osobnosti u odnosu na suvremenih teatar i današnja teatarska stremljenja. Moderni realizam kao "ne htijenje glumačko" /paradoksnost glume u ne -glumi.

primjer završnog ispita: A.P. Čehov GALEB

(klasa 2019. / 2020.)

<https://www.youtube.com/watch?v=hvLXy05jcPI>

LITERATURA

1. Fischer-Lichte, Erika *Povijest drame. Razdoblja identiteta u kazalištu od antike do danas*, Disput, Zagreb, 2010.
2. Grotovski, Jirži: *Ka siromašnom pozorištu*, ICS, Beograd, 1976.
3. Bertold brecht: *Dijalektika u teatru*, Nolit, beograd, 1979.
4. Lehmann, Hans Thies: *Postdramsko kazalište*, CDU TkH, Zagreb/Beograd, 2004.
5. Melchinger, Siegfied: *Povijest političkog kazališta*, GZH, Zagreb, 1989.
6. Artaud, A. *Kazalište i njegov dvojnik*. Zagreb: Hrvatski centar ITI-UNESCO, 2000.
7. Goldberg, R. *Performans: od futurizma do danas*. Zagreb: Test!; Urk, 2004.
8. Lehmann, H. T. *Postdramsko kazalište*. Zagreb; Beograd: CDU; TkH, 2004.
9. Stanislavski, Constantin Sergeyevich. *Sistem*, Partizanska knjiga, Beograd, 1982
10. Dijalozi o Gavelli. Eurokaz, Zagreb, 2009.
11. Branko Gavella, Teorija glume. Od materijala do ličnosti. CDU, Zagreb, 2005.